

✉ Tilkynning um kæru nr. 452024, stjórnvald.

Búið til	15.4.2024 11:19:09
Höfundur	Anna María Arnardóttir
Mótttekið dags.	15.4.2024 10:00:59
Tilheyrir	📁 USK24040142 - Miklabraut 101 - Tilkynning um kæru nr 45/2024

Efni

Tilkynning um kæru nr. 452024, stjórnvald.

Upplýsingar

Vinnsla

Mótttekið dags.	15.4.2024 10:00:59	Staða	Innflutt
Eigandi		Tímamörk	
Málalýkill	00.15.02 Kæurur og dómsmál		
Lykilorð	kæurur		

Þátttakendur

Frá	Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála - UUA (uua@uua.is)
Til	usk@reykjavik.is
Cc	[Redacted]

Innihald

Góðan dag.

Meðfylgjandi er afrit stjórnslukæru, móttokin 12. apríl 2024 ásamt fylgigögnum, þar sem kærð er ákvörðun byggingarfulltrúa Reykjavíkur dags. 8. mars 2024 um að slökkva á og fjarlægja LED-auglýsingaskilti að viðlögðum dagsektum.

Vegna framkominnar kæru er farið fram á að úrskurðarnefndin fái í hendur gögn er málið varða og er stjórnvaldi jafnframt gefið kostur á að skila umsögn í málinu **innan 15 daga frá dagsetningu þessarar tilkynningar**, en hægt er að óska eftir 15 daga viðbótarfresti, sbr. 5. mgr. 4. gr. laga nr. 130/2011 um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Þess er vinsamlegast óskað að gögn málsins verði afhent úrskurðarnefndinni með skipulegum hætti, eftir atvikum með fylgiskjalalista. Ekki er þörf á að afhenda gögn sem fylgdu með kæru.

Óskast staðfest um móttöku.

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála

sent rafrænt á uuu@uuu.is

Reykjavík, 12. apríl 2024

Efni: Kæra á ákvörðun byggingarfulltrúa Reykjavíkur vegna auglýsingaskiltis – Miklubraut 101

Til Réttar hafa leitað Lónseyri ehf., kt. 590214-1830, Ingólfsstræti 3, 101 Reykjavík, og LED Birtingar ehf., kt. 550121-2040, Sóltúni 26, 105 Reykjavík (hér eftir saman „**umbjóðendur mínir**“ eða „**kærendur**“) (fskj. 1) vegna krafna Reykjavíkurborgar um að slökkva á og fjarlægja LED-auglýsingaskilti sem staðsett er á lóð nr. 101 við Miklubraut í Reykjavík, að viðlögðum dagsektum verði ekki orðið við þeirri kröfu. Vísað er til bréfs, dags. 8. mars 2024, frá byggingarfulltrúanum í Reykjavík, sem móttakið var af Lónseyri ehf. 14. mars sl., vegna framangreindra krafna byggingarfulltrúa (fskj. 4). Kröfur byggingarfulltrúa eru til komnar vegna þess að skiltið hefur ekki fengið útgefið byggingarleyfi.

Eins og fyrr segir móttók umbjóðandi minn, Lónseyri ehf., bréf byggingarfulltrúa þann 14. mars sl., sbr. tölvupóst þess efnis frá byggingarfulltrúa (fskj. 5). Er kæra þessa því lögð inn til Úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála innan 30 daga frá því að umbjóðendum mínum varð kunnugt um hina kærانlegu ákvörðun skv. 2. mgr. 4. gr. laga nr. 130/2011, um Úrskurðarnefnd umhverfis og auðlindamála. Þess ber að geta að umbjóðendur mínir lögðu fram andmæli til byggingarfulltrúa vegna áforma hans þann 8. apríl sl. Þegar kæra þessi er lögð fram hefur byggingarfulltrúi ekki tekið afstöðu til þeirra andmæla.

Um kærurheimild vísast til 59. gr. laga nr. 160/2010, sbr. 4. gr. laga nr. 130/2011.

Kröfur kæranda

Kærandi krefst þess að felld verði úr gildi framangreind ákvörðun byggingarfulltrúa Reykjavíkur, dags. 8. mars 2024, um að slökkva á og fjarlægja LED-auglýsingaskilti að viðlögðum dagsektum.

Málsrök kæranda

I.

LED-auglýsingaskiltið, sem staðsett er á lóð nr. 101 við Miklubraut (hér eftir „**lóðin**“), er rekið af og í eigu LED Birtingar ehf. Á lóðinni er þjónustustöð þar sem meðal annars er eldsneytissala á vegum Orkunnar og apótek Lyfjavals. Í lok árs 2021 keypti Kaldalón hf., dótturfélag Orkunnar ehf., lóðina af Skeljungu ehf. Við kaupin var gerður langtímaleigusamningur á milli kaupanda lóðarinnar og Orkunnar ehf. um afnot af lóðinni. Í kjölfarið á þeim kaupum leigði LED Birtingar ehf. vegg sem staðsettur er á lóðinni og skipti þar út eldra auglýsingaskilti fyrir nýrra og

umhverfisvænna LED-auglýsingaskilti (hér eftir „**auglýsingaskiltið**“). Lónseyri ehf., dótturfélag Kaldalón hf., er skráður eigandi lóðarinnar. Áform byggingarfulltrúa í upphafi var að beina kröfum sínum að Orkunni ehf., þó svo að Orkan eigi hvorki lóðina né umrætt auglýsingaskilti sem stendur á lóðinni. Byggingarfulltrúi tók málið til endurskoðunar, eftir að umbjóðandi minn, LED birtingar ehf., upplýsti byggingarfulltrúa um að hann væri umráðamaður og eigandi auglýsingaskiltisins. Þrátt fyrir þá ábendingu beinir byggingarfulltrúi nú kröfum sínum að umbjóðanda mínum, Lónseyri ehf.

Auglýsingaskiltið er með öllu óviðkomandi Lónseyri ehf., þó að skiltið sé staðsett á lóð sem félagið keypti fyrir fáeinum árum. Orkan ehf. (leigutaki) er með leigusamning við Lónseyri ehf. um afnot af lóðinni og LED Birtingar ehf. er eigandi og umráðamaður auglýsingaskiltisins og er Orkan ehf. þeirra leigusali. Samt sem áður virðist Reykjavíkurborg ætla að halda kröfum sínum til streitu hvað það varðar að beina hinum kærðu kröfum að Lónseyri ehf., þrátt fyrir ábendingar um að það séu LED Birtingar ehf. sem beri einn ábyrgð á skiltinu.

Vegna þeirrar staðreyndar að kröfunum er beint að Lónseyri ehf., er kæra þessi þó lögð fram af hálfu beggja aðila, þ.e. eiganda lóðarinnar (Lónseyri ehf.) og eiganda skiltisins (LED Birtingar ehf.). Til einföldunar verður því vísað til beggja þessara félaga sameiginlega sem „umbjóðendur mínir“ eða „kærendur“, þrátt fyrir að Lónseyri ehf., hafi ekkert með skiltið að gera.

II.

Umbjóðendur mínir byggja á því að byggingarfulltrúi sé ekki að beina kröfum sínum að réttum aðila, þ.e. Lónseyri ehf. sem eiganda lóðarinnar sem umrætt auglýsingaskilti stendur á. Hvorki í lögum um mannvirki nr. 160/2010 né í byggingarreglugerð nr. 110/2012 (hér eftir „**byggingarreglugerð**“) er kveðið á um það hver það sé sem eigi að sækja um byggingarleyfi fyrir skiltum. Í 2. mgr. 2.5.1 gr. byggingarreglugerðarinnar er einungis kveðið á um að sækja skuli um byggingarleyfi fyrir öllum frístandandi skiltum og skiltum á byggingum sem eru yfir 1,5 m² að flatarmáli. Í 3. mgr. kemur svo fram að „umsækjandi skal senda skriflega umsókn ásamt tilheyrandi gögnum til leyfisveitanda.“ Í 2.5.2. gr. byggingarreglugerðarinnar kemur fram að eigandi skiltisins beri ábyrgð á öryggiskröfum sem kveðið er á um í sama ákvæði.

Af því leiðir að lóðareigandi ber ekki skyldu til að sækja um byggingarleyfið í þessu tilviki og ber Reykjavíkurborg að beina kröfum sínum að LED Birtingum ehf., sem er eigandi skiltisins og ber alla ábyrgð á því, en ekki Lónseyris ehf. Það getur enda ekki staðist að Reykjavíkurborg geti krafist þess að lóðareigandi fjarlægi eða slökkvi á skilti sem stendur á vegg á lóð þeirra sem þeir hafa engin umráð yfir. Þegar af þeirri ástæðu ber að fella fyrrnefnda ákvörðun byggingarfulltrúa Reykjavíkur, dags. 8. mars. 2024, úr gildi.

III.

Verði ekki fallist á framangreint er byggt á eftirfarandi.

Eins og fyrr segir leigðu LED Birtingar ehf. umræddan vegg til þess eins að setja þar upp auglýsingaskilti. Þegar leigusamningurinn um vegginn var gerður, fyrir um tveimur árum síðan,

var þar auglýsingaskilti fyrir, sem hafði athugasemdalaust staðið á veggnum í áratug (fskj. 2). Eina sem LED Birtingar ehf. gerðu þegar þau leigðu vegginn var að taka fyrra auglýsingaskilti niður og setja nýtt skilti, sömu stærðar, á þennan sama vegg þó þannig að skiltið uppfylli reglur um glýju, ljóma, birtumagn og aðrar öryggisreglur sem gilda um skilti sem þessi. Auglýsingaskiltið sem nú stendur á veggnum er því með lægra birtustig ásamt því að vera umhverfisvænna en fyrra auglýsingaskiltið sem var á veggnum.

Í 3.6 gr. samþykka Reykjavíkurborgar um skilti kemur m.a. fram að „leyfilegt sé að setja upp ný stafræn auglýsingaskilti sem eru stærri en 10m² ef fyrir sé sambærilegt skilti“. Umbjóðendur mínir stóðu þ.a.l. í góðri trú um að tilskilin leyfi hafi verið fyrir því skilti, sem stóð þar fyrir, þegar bæði umbjóðandi minn Lónseyri ehf. festi kaup á lóðinni og þegar umbjóðandi minn LED Birtingar ehf., tóku gamla skiltið niður og settu upp nýtt sambærilegt skilti. Það ber að ítreka að það gerðist einungis fyrir um tveimur árum síðan.

Umbjóðendur mínir voru þannig í góðri trú þegar hann leigði vegginn til þess að setja þar upp nýtt skilti enda hafði, á þessum sama vegg, verið annað auglýsingaskilti sem LED Birtingar ehf. tóku niður.

Með vísan til framangreinds stóðu LED Birtingar ehf. í þeirri trú að fyrra skilti hafi staðið á veggnum með leyfi Reykjavíkurborgar þegar félagið leigði vegginn í sama tilgangi, enda hafði fyrri skiltið staðið á veggnum árum saman án athugasemda.

IV.

Umbjóðendur mínir byggja jafnframt á því að það beri að horfa til jafnræðissjónarmiða stjórnýslulaga nr. 37/1993 þegar kröfur sem þessar eru lagðar á borgarana. Það er staðreynd að önnur sambærileg auglýsingaskilti fá að standa athugasemdalaust víðsvegar um borgina án útgefins byggingarleyfis, þrátt fyrir að þau séu óumdeilanlega á byggingum eða frístandandi, sbr. nánari umfjöllun hér að neðan um byggingarleyfisskyldu skiltis umbjóðenda minna. Byggingarfulltrúi getur ekki komið fram við borgara með mismunandi hætti og hefur það bæði þýðingu varðandi athafnir og athafnaleysi. Það er brot á jafnræðisreglu stjórnýsluréttar þegar byggingarfulltrúi aðhefst ekki gagnvart öðrum aðilum sem starfrækja skilti í borginni, og hafa ekki til þess byggingarleyfi, en krefja umbjóðendur mína um að slökkva á og fjarlægja skiltið sitt.

Auk framangreinds liggur það fyrir að auglýsingaskilti á hlið strætóskýla eru undanþegin byggingarleyfisskyldu. Það er fjöldi slíkra auglýsingaskilta í nágrenni við skilti umbjóðenda minna. Auglýsingaskiltin á strætóskýlum eru sambærileg því skilti sem umbjóðendur mínir eiga og reka, þ.e. að um er að ræða LED-auglýsingaskilti sem standa nærri vegum. Rekstraraðilar auglýsingaskiltanna á strætóskýlum eru þar að auki í beinni samkeppni við umbjóðendur mína, þ.e. selja og birta auglýsingar á skiltum víðsvegar um borgina. Það skýtur því skökku við að auglýsingaskilti sem eru á strætóskýlum fái að standa athugasemdalaust og án allrar aðkomu byggingarfulltrúa og veghaldara líkt og Vegagerðinni, og það þrátt fyrir að í 90. gr. umferðarlaga nr. 77/2019 sé kveðið á um að ekki megi setja auglýsingar eða ljósaskilti á eða við veg þannig að því sé beint að umferð nema með heimild veghaldara, á meðan öðrum eigendum og rekstraraðilum annarra skilta, eins og umbjóðendum mínum, er gert að fjarlægja skilti sín eða

að öðrum kosti að greiða háar fjárhæðir í dagsektir. Þetta er einkar sérkennilegt, sérstaklega í ljósi þess að Strætó bs. er í eigu sveitarfélaganna, þ. á m. Reykjavíkurborgar sem nú hefur farið fram á að umbjóðendur mínir fjarlægji og slökkvi á sínu auglýsingaskilti að viðlögðum dagsektum. Hér er um hagsmunaárekstur að ræða, enda staðreyndin sú að það eru mörg auglýsingaskilti víðsvegar um borgina sem uppfylla ekki skilyrði byggingarreglugerðarinnar um byggingarleyfi. Þannig er ljóst að ef byggingarfulltrúi heldur sínum áformum áfram, um að krefja aðra rekstraraðila auglýsingaskilta að fjarlægja og slökkva á sínum skiltum, þá mun að lokum Strætó bs. vera eini aðilinn sem mun geta haldið úti rekstri á auglýsingaskiltum í námunda við akbrautir.

Í ljósi framangreinds eru kröfur byggingarfulltrúa brot á jafnræðisreglu stjórnsýslulaga nr. 37/1993.

V.

Í fyrrgreindu bréfi, dags. 8. mars 2024, sem umbjóðanda mínum, Lónseyri ehf., barst þann 14. mars sl. kemur fram að samkvæmt 2.5.1. gr. byggingarreglugerðar nr. 112/2012 sé gerð sú krafa að sótt sé um byggingarleyfi fyrir öllum frístandandi skiltum og skiltum á byggingum sem eru yfir 1,5 m² að flatarmáli. Í bréfinu er það einnig fullyrt að skiltið falli undir ákvæði laga nr. 160/2010 um mannvirki og sé því háð leyfi frá byggingarfulltrúa skv. 1. mgr. 9. gr. laganna.

Í bréfinu er jafnframt kveðið á um að byggingarfulltrúa hafi borist ábending frá Vegagerðinni að stærð og staðsetning skiltisins gefi tilefni til að hafa áhyggjur af umferðaröryggi. Þá er því einnig haldið fram að skrifstofa samgöngustjóra og borgarhönnunar á Umhverfis- og skipulagssviði Reykjavíkurborgar hafi tekið undir þau sjónarmið. Það eitt og sér, að Vegagerðin hafi áhyggjur af því að skiltið vegi að umferðaröryggi getur ekki orðið til þess að umbjóðandi minn verði krafinn um að slökkva á og fjarlægja skiltið. Fyrir þessum meintu áhyggjum liggur enginn rökstuðningur að baki né haldbærar skýringar, a.m.k. hefur umbjóðendum mínum ekki borist slíkur rökstuðningur eða skýringar. Þá vita umbjóðendur mínir ekki til þess að skiltið hafi valdið umferðaróhappi né að það valdi yfir höfuð óöryggi eða trufla ökumenn. Þá hafa engar kvartanir borist vegna skiltisins til umbjóðanda minna. Við þetta má bæta að Vegagerðin hefur sjálf sett upp LED skilti sem virðist ekki gefa þeim tilefni til þess að hafa áhyggjur af umferðaröryggi (fskj. 3). Verður ekki betur séð en að rökstuðningur í ákvörðun byggingarfulltrúa sé ófullnægjandi með hliðsjón af öllu framangreindu, byggir ákvörðunin þ.a.l. á ófullnægjandi og órannsökuðum forsendum.

Hvað sem því líður, þá kemur fram í 8. tl. 1. mgr. 60. gr. laganna að kveðið skuli á um staðsetningu, gerð og frágang skilta í reglugerð auk ákvæða um hvaða skilti skuli háð byggingarleyfi. Í 2. mgr. 2.5.1. gr. byggingarreglugerðarinnar kemur fram að skilti eru einungis byggingarleyfisskyld þegar þau eru annað hvort frístandandi eða á byggingum. Í 21. tl. 1.2.1. gr. byggingarreglugerðarinnar er bygging skilgreind sem hús, byggt á staðnum eða sett saman úr einingum, og önnur sambærileg mannvirki. Þá er frístandandi skilti skilgreint í 1.4 gr. samþykka Reykjavíkurborgar um skilti, sem skilti sem ekki eru fest við hús en eru með varanlega tengingu við jörðu.

Umrætt skilti umbjóðanda míns stendur á vegg sem staðsettur er á lóð nr. 101 við Miklubraut. Veggurinn er einn þriggja veggja sem standa saman sem einskonar skjólveggur fyrir olúbíla sem fylla á bensíngeyma sem eru neðanjarðar, sjá meðfylgjandi myndir á fskj. 2 til nánari skýringar. Ekki verður séð að veggur og/eða skjólveggur falli undir hugtakið bygging í skilningi 21. tl. 1.2.1. gr. byggingarreglugerðarinnar, enda ekki um að ræða hús eða annað sambærilegt mannvirki. Þá verður heldur ekki séð að skiltið geti talist frístandandi skilti í skilningi 1.4. gr. samþykktanna enda hangir LED skiltið á vegg og er ekki með varanlega tengingu við jörðu. Þar að leiðandi byggja umbjóðendur mínir á því að umrætt LED-auglýsingaskilti sé ekki byggingarleyfisskylt í skilningi 2.5.1. gr. byggingarreglugerðarinnar og ber því að fella hina kærðu ákvörðun úr gildi.

Í því ljósi er vert að benda á að ákveðin skilti eru undanþegin byggingarleyfisskyldu, skv. samþykktum Reykjavíkur um skilti, en slík skilti þurfa engu að síður að taka mið af ákvæðum samþykktanna varðandi birtustig. Auglýsingaskilti umbjóðanda minna uppfyllir allar þær öryggisreglur sem til skilta sem þessa eru gerðar.

VI.

Í ljósi alls framangreinds ber að ógilda ákvörðun Reykjavíkurborgar, dags. 8. mars 2024.

Áskilnaður

Áskilinn er réttur til þess að leggja fram frekari gögn ef nefndin óskar þess. Einnig er áskilinn réttur til andmæla vegna sjónarmiða sem kunna að koma fram undir rekstri málsins.

Virðingarfyllt,

Arnar Gauti Grettisson, lögmaður

Fylgiskjöl:

Fskj. 1 – Umboð.

Fskj. 2- Myndir af veggnum sem LED-auglýsingaskiltið stendur á.

Fskj. 3 – Mynd af LED skilti Vegagerðarinnar.

Fskj. 4 – Bréf, dags. 8. mars 2024, frá byggingarfulltrúa.

Fskj. 5 – Staðfesting á að bréfið hafi borist Lónseyri ehf. þann 14. mars 2024.